

PEDRA SECA

Xavier Gual

EMPRESARI @xaviergual

UNES ALTRES FESTES

Els que no poden, no volen o no saben ser feliços per Nadal són legió però es mostren poc, s'amaguen, ho dissimulen i no estan organitzats. És un grup certament nombrós, heterogeni i present a tots els estrats de la societat. Són aquells que des de final del mes de novembre encaren amb recança la reiterativa pregunta: «què, com es presenten les festes?» No em refereixo a aquell parent amargat que dinamita una sobretaula nadalenca. Són tots els altres que pensen que no n'hi ha per tant mentre es trobem, com tothom, enmig d'aquest festival de compres i trobades familiars a la vegada que la societat va deixant d'acu-

dir de forma imparabile a les pràctiques religioses que en són l'origen. Visitar una església la nit de Nadal després d'haver passat una tarda en un centre comercial posa cada activitat al seu lloc. Per raons de tipus econòmic, per la pèrdua recent d'un familiar o per altres raons, hi ha gent que ja voldria ser a l'endemà dels Reis. Si un dels nombrosos tòpics que acompanyen els dies en què som és el de la solidaritat, podríem pensar per un moment en les persones que volen passar-les amb un perfil baix. La pressió de tots els entorns és abassegadora sobre ells, se senten condicionats, dubten si respondre amb sinceritat i, si ho fan, seran considerats els rars de

la tribu, quasi els que han de menjar a part. I no és això. En aquesta època en què els denominadors comuns són comprar regals a dojo i entaular-se amb un grup el més gran possible, malgrat que es miri una mica més enllà, no hi ha gaire res més. Tot i les expectatives que es creen, només s'hi pot afegir com a fet destacat l'aturada professional general com l'altre fet que marca les diferències. La societat de consum abassega i ha tapat la religiositat que tenia

«Si els que són fora de la majoria rendida a a les tradicions de l'època es quadren, ens hem de preparar per a variacions interessants»

no fa tant. Numèricament és indiscutible i anirem evolucionant cap a nous hàbits. Si els diferents es van fent visibles, si els que són fora de la majoria rendida a les tradicions de l'època es quadren, ens hem de preparar per a variacions interessants. Els vegetarians són pressionats dia a dia i sobretot el dia de Sant Esteve per fer una excepció i forçar-los a menjar canelons perquè «un dia és un dia». Molts es rebel·len. Tothom fa festa (en el sentit de no treballar) però, per exemple, els musulmans no celebren el Nadal o bé només ho fan influïts lleugerament per l'entorn. Ells ara passen pel seu any, el 1438 A.H., i el «gran dia nostre» fan un àpat normal. I això és així en

totes les altres cultures que convivim aquí. Els xinesos celebren el seu any nou el 28 de gener però per Cap d'Any hauran de fer gresca com tothom. A veure qui és capaç de passar aquella nit sense ser tocat per la rauxa de les campanades. Mentrestant, els cristians ortodoxos celebren el seu Nadal el dia 7 de gener, la qual cosa em fa pensar que Jesucrist potser va néixer qualsevol dia excepte el 25 i poc importa. Vincular-lo a aquesta data que és el contrapunt astronòmic del 24 de juny és només una picada d'ull a les creences anteriors a ell. De fet, és la nit més curta per la nit més llarga que es comença a escurçar. O sigui, com Sant Joan però al revés.

LA CREU DE DOM NUGHES, DE L'ALGUER

ARXIU PARTICULAR

TRIBUNA

Ramon Felipó
BIBLIÒGRAF

Fa deu anys, en la primera visita a l'Alguer, l'Orteu de Llibres de l'Índex va dir-me: «quan arribis a l'Alguer, veure Dom Nughes, l'arxiver del bisbat». No li podré agrair el seu consell. A casa seva té una maredeu de Queralt, obsequi de Ramon Minoves. Dom Nughes és un pou de ciència, amable i sempre disposat a ajudar a qui li ho demana. Li vaig portar un parell de llibres: de Queralt i de Patum. Va passar-me un article de d'historiador Antonio Serra sobre els cavallets i turcs a l'Alguer. La meva fal·lera patumaire em va portar a cercar tot el que vaig poder sobre el Corpus alguerès. Gianfranco Piras, arxiver del municipi, va facilitar-me la documentació sobre les antigues processons de l'Alguer. La seva tesi doctoral, «El Sínode del bisbe

Baccallar: l'Alguer. Església i societat al segle XVI», està prologada per el pare Batllori. Ha fet llibres sobre: Clavellet i Palomba (pares de la renaixença alguerera, del gramàtic Grandia de Vallcebre i del metge solsoní Falp i Plana). La guia per visitar l'Alguer o la de la catedral de Santa Maria, la monografia sobre el santuari de Vallverd... són llibres imprescindibles per conèixer la ciutat catalana de Sardenya; si consulteu el Catàleg Col·lectiu de les Universitat de Catalunya -CCUC- hi trobareu una part de la seva extensa bibliografia. És membre de l'Institut d'Estudis Catalans; ha estat homenatjat a la Universitat Catalana d'Estiu a Prada; ha estat durant dècades qui, per Nadal, ha cantat el cant de la sibil·la; durant més de 20 anys cada diumenge ha oficiat la missa en alguerès al convent de Sant Francesc; va fer editar un missal amb els textos adaptats al català de l'Alguer; com a arxiver del bisbat, ha inventariat tot el seu important fons; era el capellà custodi del santuari de Vallverd (que igual que a l'arxiu del bisbat va fer renovar totes les estructures); era l'ànima del Periòdic de Cultura i informació L'Alguer, de l'Obra Cultural i de l'escola d'alguerès Pasqual Scanu... Darre-rament, com diu el periòdic en català digital Alguer.cat, «La ciutat de l'Alguer reco-

neix a dom Antoni Nughes lo més gran reconeixement donats a les persones que se són distingides en l'àmbit de la valorització de la llengua, de la cultura i de les tradicions de l'Alguer. Amb el voto unànime la junta comunal de Mario Bruno firma la 'Fidelitat a l'Alguer' per l'any 2016», sense ell mai moltes de les coses de l'Alguer no haurien pogut ser com ara són. Ara, i des del llit on l'ha portat una malaltia, té a punt de publicar un llibre sobre un canonge de Santa Maria. Mai no ha parat de fer feina, ha estat un treballador incansable de la llengua, cultura, passat i identitat alguerera; qui l'ha criticat, quatre gats indocumentats, ho fan perquè no s'ha volgut sotmetre mai a dictats contra la llengua que ell parlava i li havien ensenyat els seus pares. És trist que uns forasters vulguin saber més de les formes dialectals alguereres que els mateixos algueresos, com Dom Nughes o el seu amic Carlo Sechi (antic regidor, batlle de l'Alguer i diputat sard, Creu de Sant Jordi...). Nughes és la fidelitat a la seva ciutat, a la identitat catalana de l'Alguer, al rigor històric, a la defensa de la pròpia identitat. La història i la seva ciutat li han donat la raó; potser, ara, li arriba una mica tard, però... més val això. Quan em van explicar com se li va impe-

Antoni Nughes, arxiver del bisbat, i Gianfranco Piras, arxiver municipal, amb Ramon Felipó, al centre

dir, per part de 5 indocumentats catalans, que li fos atorgada la Creu de Sant Jordi, vaig sentir pena, fàstic i ràbia. De vegades, suposats filòlegs, més preocupats de les seves carreres polítiques o acadèmiques que de la feina, es dediquen a posar pals a les rodes de qui, calladament i constantment, treballa pel català i la identitat lingüística comuna. Encara hi són a temps de lliurar-li la Creu de Sant Jordi, i esperem que ho facin aviat. Dom Nughes, com l'abat Escarrer de Montserrat, té dues fidelitats: l'Església catòlica i el poble de l'Alguer. I que per molts anys puguem gaudir de la seva figura i immensa obra històrica.

PROMOCIONS Regió7

La funda nòrdica del Barça

Lot de dues peces

Funda nòrdica + coixí
50% cotó i 50% polièster

29,90
€
SUBSCRIPTORES

32,90
€
LECTORS

Mida 90 cm

Aconseguix-la a les nostres oficines C. Sant Antoni Maria Claret, 32 i al Quiosc Sant Domènec de la Muralla Sant Domènec, 7, de Manresa

Promoció vàlida fins a esgotar existències